Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rhetorica minor

Mennel, Jakob

[Freiburg im Breisgau], 1494

Pro fundamento kalendarum nonarum eryduum hanc tabulam considera

urn:nbn:de:bsz:31-290360

Visual Library

Pro fundamento · kalendarum · nona-
rum · et yduum hanc tabulam conſidera

t otalis ipſe annus per duodecim voluitur menſes quoꝝ nu-
merus et ordo hic patet:

Januarius Et dicitur a ianua qꝛ ſicut per ianuam intram⁹ domū ita per ianuariū intram⁹ annum eſt enim limes anni ·

Februarius et dicitur q̄ſi ſacrificatori⁹ vl' purgatori⁹ ſiue purgatiu⁹ qꝛ in illo menſe olim precipue fiebant februa: purgaciões vel ſacrificia pro aīab⁹ defūctorū ipſi plutōi Uel dicitur a febrib⁹ q̄ tunc d̄ facili ꝯtingūt·

Marcius et dicitur a marte prē romuli vl' qꝛ eo tempe cuncta animalia inclinantur ad marem et ad cubendi voluntatem ·

Aprilis et dicit' apilis quia tūc terra apitur et flores germinat·

Maius et dicitur a maiorib⁹ ſicut junius a iūnioribus/ cū enim romul⁹ inſtituiſſet rempublicaꝫ diuiſit ꝑl'm in duas partes ſcꝫ in ſenes et iuuenes · in maiores et minores et ad honorem ꝑciuꝫ ab illis partibus duos menſ' noīauit ſcꝫ a maiorib⁹ maiū / a iuniorib⁹ iuniū vnde maiores in vrbe manebant ꝓ conſilio Sed minores ibant ad pugnādū ꝓ re publica ·

Julius et dicitur a iulio ceſare qui tūc nat⁹ fuit vl' qꝛ tunc de hoſtib⁹ triunphauit vicit enim Cleopatrā reginaꝫ egipti ·

Auguſtus et dicitur eciam nomen proprium ceſaris Quilibet eciaꝫ roman⁹ imperator poteſt dici auguſt⁹ ab augēdo impium vnde in natiuitate domini legitur exiit edictum a ceſare auguſto eciam anthonomatice Octauianus dictus eſt auguſtus quia ſuper omnes alios auxit romanū imperiuꝫ et ab illo dictus eſt quidam menſis auguſtus quia in eo menſe natus eſt vel quia obtinuit victoriam de anthonio·

Septembris nomen habet a numero et imbre quia ſeptim⁹ eſt a marcio et imbres habet Sic et october · nouember · atque december ex numero et ijmbribus vocabula acceperūt queꝫ numerū d̄currentē decēber finit pro eo quod denari⁹ numer⁹ p̄cedentes numeros clauſit ·

Iſto ꝑnotato ſequitur de diebus

uilibet menſ Tres Celebres dies in ſe cōprehendit ⁊ ab hijs
q alii capiunt nomen

Kalende · Primus dies menſ Et dicitur a kalo q̄ eſt voco qꝛ eo die ſolebat pōtifex aſcendere turri de cōſuetudine romanoꝝ Et volens nūciare quotta eſſet luna eo die uel p̄ncipiū menſ Dicebat plūies kalo kalo quaſi voco voco vos venite ⁊ audite etatē lune vel p̄ncipium menſ· Vel aliter de ꝯſuetudine romāoꝝ erat q̄ in p̄ncipio cuiuſlibet menſ celebrarent nundinas et eas icipiebāt in nonis qꝛ ergo venturi ne ſciebant principiū menſ ideo ſp in p̄ma die p̄co turri aſcēdebat ⁊ tociēs vocabat kalo q̄ſi voco vos ad nūdinas quott dies reſtabāt vſq3 ad diem ī quo volebant īcipere foꝝ vt ſi quarto die quater dicebat kalo ſi in ſexto ſexies vn̄ aliquis menſis quatuor hȝ nonas aliq̄s vero ſex ꝓpter hāc cāȝ ut latrones neſcirent qn̄ deberet eſſe forū Vel kalende dr̄ q̄ſi Colende qꝛ p̄ma dies cuiuſlibet menſ colebat̄ āt iq̄t⁹ in hōore Junōis Vel dicūt kalende a kalon q̄ ē bonū qꝛ in p̄mo die menſ ſibi ī nficē ſolebant munuſcula mitttere ꝓ bono menſe ·

None dr̄ a nundinis qꝛ per tott dies durabāt nundie quott ſunt none· Vel a non qꝛ tuuc nulluȝ feſtum fiebat Vel dr̄ ſecūdū aliquos nōe q̄ſi noue quia noua ſtatura ⁊ p̄cepta illis dieb⁹ publicabātur ·

Ydus dicunt̄ q̄ſi diuiſiōs ab iduo q̄ ē diuido qꝛ tunc ꝑpl'⁹ diuidebat̄ a nūdis Ab iſtiſ g̊ trib⁹ dieb⁹ ſolū dictiōib⁹ numerabilib⁹ appoſitiſ Ceteri oīs ꝺnominātur ut 16 kal'ſ 3 idus ſ 9 nonas ⁊cſ utȝ in kalendario ⁊cſ Et quilibȝ mēſis octo habet ydus ·

Nota vbicumq3 pōitur numer⁹ binarius circa p̄dicta nō debet ꝓferri ſic ſecūdo kll' 2° nōas vel 2° ydus qꝛ hec dictio ſcd⁹ dicit̄ a ſequor eris talis autȝ dies nō ſeq̄tur diem kalendarū nōarum ⁊ yduū ſed p̄cedit Ideo dȝ dici p̄die kl' pridie nōas vl' idus : p̄ori die an̄ k·n·ul'·y· Et ſil'r in omnibus iſtiſ ſubitelligenda ē hec dictō ante ut ſit ſēſus q̄rto nōas q̄rta die ante nōas ⁊cſ ·

Vſ⁹

None et ydus nomē capiunt a menſe ī quo ſunt·
kalende vero cum numero a menſe ſequente capiunt ·
Sex nonas maius · october · Julius et mars·
Quatuor ac reliqui · tenet ydus quilibet octo·

Dies primus kalende ſequentes quatuor vl' ſex none
mox octo ſequūtur id⁹· Deinde oīs ſunt kl' mēſis ta mē ſubſequentis